

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Sendt pr. e-post: postmottak@kmd.dep.no

Deres ref.: 17/1886-68

Dato: 23. oktober 2018

Vår ref.: 272199

OGP - Handlingsplan 4 - Departementenes utkast til forpliktelser

1. Innledning

Vi viser til departementets brev av 2.10.2018 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for forvaltningsrett. Lovutvalget består av Kaare Andreas Shetelig (leder), Steffen Asmundsson, Silje Aga Rognan og Gislaug Øygarden.

2. Sakens bakgrunn

Open Government Partnership (OGP) er et internasjonalt samarbeid. Følgende er opplyst om samarbeidet på nettsidene til regjeringen:¹

«Målsetningen med Open Government Partnership er å styrke samarbeidet mellom innbyggere og forvaltning, fordi dette samarbeidet er selve fundamentet i et godt samfunn. OGP tar utgangspunkt i at

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/statlig-forvaltning/open-government-partnership-ogp/ogp/id2596619/>

den beste måten å skape en mer åpen, velfungerende og brukervennlig forvaltning er et åpent, ærlig og utstrakt samarbeid mellom offentlig sektor og sivilsamfunn.»

I høringsbrev 2. oktober 2018 ber Kommunal- og moderniseringsdepartementet om kommentarer til forslag til forpliktelser til OGP-handlingsplan 4. Forslaget til forpliktelser er et resultat av et møte den 19. juni 2018 mellom departementene og representanter for ulike interesseorganisasjoner, omtalt som «*det sivile samfunn*».

Høringsfristen er satt til 22. oktober 2018. Advokatforeningen finner grunn til å påpeke at tre ukers høringsfrist, inkludert høstferie, er kort.

3. Kommentarer

3.1 Til forslagene til forpliktelser

Etter Advokatforeningens syn er intensjonene bak OGP åpenbart gode. Åpenhet, brukervennlighet, ærlighet og samarbeid mellom offentlig sektor og sivilsamfunnet er sentrale verdier og målsetninger det offentlige alltid bør etterstrebe og som det må arbeides aktivt for å oppnå. Advokatforeningen er følgelig positive til at departementene ønsker å utarbeide en handlingsplan med konkrete forpliktelser som skal være egnet til å oppnå formålene med OGP-samarbeidet.

Advokatforening mener at flere av forslagene til forpliktelser til OGP-handlingsplan 4 kan være gode og fornuftige virkemidler. Advokatforeningen har derfor ikke vektige innvendinger mot de foreslåtte tiltakene i seg selv. Hvorvidt de utvalgte tiltakene er så viktig eller gode at de bør prioriteres fremfor andre oppgaver, kan det imidlertid stilles spørsmål ved.

Advokatforeningens hovedinnvendinger til forslaget til forpliktelser gjelder, som det fremgår nedenfor, formen og tilblivelsesmåten.

3.2 Til formen på forslaget til forpliktelser

Forslaget til forpliktelser er satt opp som et skjema per tema eller problemstilling. I skjemaene skal ulike felt fylles ut med informasjon om hvem som er ansvarlig organ, hvilket problem forpliktelsen er rettet mot, hva forpliktelsen er mv.

Forslaget til forpliktelser ser etter Advokatforeningens syn ufullstendig og uferdig ut. Flere av skjemaene er kun delvis fylt ut. For eksempel mangler innhold i feltet «*Hva er forpliktelsen?*» for flere tema. Hva forpliktelsene består i må etter Advokatforeningens syn være det mest sentrale i en handlingsplan. Videre står standardteksten om hva feltet skulle inneholdt igjen flere steder. Forslaget inneholder skrivefeil og har uklart språk. Etter Advokatforeningens syn må det stilles høyere kvalitetskrav til et forslag til en handlingsplan som skal danne grunnlag for forpliktelser for det offentlige.

3.3 Til tilblivelsen av forslaget til forpliktelser

Forslaget til forpliktelser er langt på vei et resultat av møte 19. juni 2018. Arbeidsmetoden som ble brukt i møtet er etter Advokatforeningens syn ikke egnet til å utarbeide forpliktelser til en handlingsplan. Metoden kan i alle fall ikke brukes uten ytterligere saksforberedelse.

Arbeidsmetoden gikk kort fortalt ut på følgende:

Representanter for det sivile samfunn (det vil si ulike interesseorganisasjoner) ble invitert på et møte. Det fantes ikke noe materiell i forkant av møtet som gjorde at deltakerne kunne forberede seg eller drøfte temaene som skulle tas opp på møtet internt i organisasjonen man representerte. Advokatforeningen etterspurte slik informasjon i e-post 11. juni 2018.

På møtet ble representantene for det sivile samfunn fordelt arbeidsgrupper for å drøfte ulike problemstilling, som for eks. «Offentlige anskaffelser, opplysninger om reelle rettighetshavere og antikorupsjon». Utgangspunktet for diskusjonen i gruppene var at hver av deltakerne skulle skrive ned et gitt antall ideer til tiltak på post it-lapper. Deretter skulle deltakerne i gruppen stemme over hva som var de beste ideene og fylle de beste ideene inn et skjema med tilsvarende rubrikker som det utsendte forslaget til forpliktelser.

Ideene fra post it-lappene synes ikke å ha vært gjenstand for nevneverdig bearbeidelse før de er sendt ut på høring som forslag til forpliktelser for det offentlige.

Hovedproblemene med arbeidsformen er etter Advokatforeningens syn følgende:

- 1) De forpliktelsene som kom med i forslaget er basert på ca. 10-15 min. tankevirksomhet hos deltakerne i gruppene uten forberedelse eller diskusjon. Deltakerne i gruppene hadde ikke nødvendigvis noen særskilt kompetanse om det temaet som skulle drøftes i gruppen. Det sier seg derfor selv at mange av forslagene ble relativ tilfeldige og ikke nødvendigvis særlig gjennomtenkte, presise eller velformulerte.
- 2) Så vidt Advokatforeningen kjenner til, har forslagene til forpliktelser til OGP-handlingsplan 4 ikke vært gjenstand for noen form for utredning før de ble sendt ut på høring.
- 3) De foreslåtte tiltakene og avstemningen har ingen forankring i demokratiske eller formelle prosesser hos de organisasjonene som hadde deltakere tilstede. Forslagene og voteringen er derfor kun et uttrykk for hva de personene som var tilstede mente.
- 4) Skal man ta utgangspunkt i en arbeidsform som dette, må man i alle fall bearbeide og utrede ideene fra post it-lappene og før de inntas som forslag til forpliktelser for det offentlige i en handlingsplan.

Det var flere av de tilstedeværende på møte 19. juni 2018 som kritiserte arbeidsformen.

Jens Johan Hjort
leder

Vennlig hilsen

Merete Smith
generalsekretær